

Міністерство освіти і науки України
Одеська державна академія будівництва та
архітектури Slovak University of Technology in
Bratislava (Словаччина)

Українська академія архітектури

МАТЕРІАЛИ

**III міжнародної науково-практичної
конференції**

«СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ МІСТ»

*Присвячена пам'яті
док. архітектури, професора
УРЕНЬОВА В.П.*

2-3 листопада 2023 р.

м. Одеса

ЩОДО ФОРМУВАННЯ МЕРЕЖІ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНИХ ГРОМАДСЬКИХ ПРОСТОРІВ МІСТА

Васильєв П.О., ст. викладач

(Національний університет Полтавська політехніка ім. Юрія Кондратюка)

Тези присвячено моделюванню мережі багатофункціональних громадських просторів міста на умовах людиноцентричного підходу, в контексті зміни парадигми функціоналізму просторового планування в пострадянських країнах. Розглянуто ключові принципи формування комфортного людино-орієнтованого середовища. Особливу увагу приділено поліфункціональності, як головної ознаки організації мережі громадських просторів у кластерну структуру.

Ми живемо у все більш непередбачуваний і невизначений час. Руйнівна економічна, екологічна та політична нестабільність все більше ускладнює прогнозування - як ми будемо жити та працювати в майбутньому. Такі сили також створюють тиск глобальної міграції та урбанізації, що є великим викликом для міст, а дефіцит землі в них і надалі буде ще більш складним.

Усі проекти міського розвитку вимагають елементу оцінки ризиків та передбачення того, як може виглядати створений простір, хто може його зайняти та з якою метою. Враховуючи темпи змін, які ми зараз відчуваємо в усьому світі, це завдання стає дедалі складнішим. Можливо єдиним способом розвитку міського середовища є проектування просторів, які є максимально гнучкими та можуть адаптуватися, до викликів людства, що постійно змінюються.

На самій ранній стадії генерального планування великомасштабних схем розвитку гнучкість стає фундаментальною для забезпечення реалізації масштабних проектів. На проектування та реалізацію великих міських забудов, в тому числі і громадських просторів - потрібно багато років. Протягом цього часу можуть змінюватися попит, економічне, політичне та фізичне середовище. Щоб максимізувати життєздатність проекту та мінімізувати ризики, стає все більш важливим використання нових термінів та форм проектування, що дозволять ділянкам залишатися гнучкими якомога довше. Один з шляхів досягнення гнучкості – це проектування багатофункціональних просторів.

Мережа громадських просторів виступає містобудівним каркасом, що об'єднує різноманітні функції життєдіяльності міста. Оптимізовані або кластеризовані мережеві структури громадських просторів підкреслюють функціональну приналежність певної території міста і

забезпечують його самодостатність. У той же час ядра кожного кластеру налічують найбільшу кількість функціонального наповнення простору, що дозволяє гнучко змінювати домінуючу функцію в залежності від часу доби, дня тижня, пори року тощо.

Таким чином створені мережі утворюють основні та другорядні шляхи міської циркуляції та повинні підтримувати повний набір громадських міських програм та функцій, включаючи соціальне змішування (роздрібна торгівля, розваги, установи та робочі місця), мобільність (транспорт), відпочинок та різноманітні публічні збори (міські площі та зелені зони).

Процес функціонального наповнення просторів має свої еволюційні властивості повторення: перша стадія чіткий функціональний поділ громадського простору; друга – поєднання функцій, що дозволяє розширити планувальні можливості середовища; третя - міксування функцій, зокрема і у часі, дозволяє гнучко використовувати простір швидко адаптуючись до вимог та потреб суспільства.

Висновок. Оскільки зміни в соціально-економічному, технологічному, екологічному та політичному контексті, в якому ми живемо та працюємо, продовжуватимуть прискорюватися, вимоги до наших міських просторів постійно змінюватимуться і можливо матимуть радикальний характер. Тому у майбутньому нас чекає тенденція до створення справді стійких гнучких просторів. В проєктній діяльності це вже відображається в розробках як і стратегічно так і генерального планування.

Отже, громадський простір може гнучко та якісно реагувати на різноманітні виклики в умовах сталого розвитку міста, за умови забезпечення їх багатофункціонального використання та можливості міксування між собою.